

„A tudomány (ismét) színre lép(ett)”

Európa nagy tudományos kutatóintézetei és laboratóriumi, az Európai Űrügynökség, az Európai Déli Observatórium, a CERN, az Európai Molekuláris Biológiai Laboratórium, az Európai Fúziós Fejlesztési Együttműködés, az Európai Szinkrotronsugárzási Laboratórium és a Laue–Langevin Intézet 2007 áprilisában ismét megrendezik a Tudomány és Technológia Hetét.

Ennek fontos része a természettudomány népszerűsítése érdekében megrendezendő *Science on Stage 2* konferencia Grenoble-ban, az Európai Molekuláris Biológiai Laboratóriumban. Az ott bemutatott kísérletek, színdarabok, számítógépes játékok és más érdekes események szerepet játszhatnak majd abban, hogy a természettudományok népszerűsége növekedjék.

A magyar szervezőbizottság három *A fizika színre lép* konferencia után Székesfehérváron, szeptember 30-án, másodszer rendezte meg *A tudomány színre lép* című kísérletbemutatót és ötletvásárt, amelynek fontos célja volt a magyar színeket a *Science on Stage 2* konferencián képviselő kollégák kiválasztása.

Az ország legjobb, természettudományt tanító tanárai közül tizenhatan jöttek el Székesfehérvárra, és mutattak be kísérleteket, új tanítási módszereket. A zsűri tagjai voltak: *Sükösd Csaba* elnök, *Theisz György* és *Ujvári Sándor* tagok. A zsűrinek a bemutatott produkciókon kívül figyelembe kellett vennie a Nemzetközi Szervezőbizottság (*International Steering Committee*) által megadott határfeltételeket is: a delegáció tíz résztvevője közül legfeljebb öt képviselheti a fizikát (hiszen most nem egyedül a fizika, hanem a „tudomány” a főszereplő), és a régebbi résztvevők a csapat egyharmadát tehetik ki.

Kiváló produkciók, bemutatók születtek, amelyek alapján a következő kollégák fogják – az alább felsorolt programjaikkal – Magyarországot képviselni a nemzetközi *Science on Stage* konferencián jövő év tavaszán:

Czupy Judit (Sopron, Széchenyi István Gimnázium): Fizika-túra;

Farkas Zsuzsa (Szeged, SZTE Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Kar Fizika Tanszék): Jojó mozgása más szemszögből (vagy a jójó forgási stabilitásának vizsgálata) és a love-meter fizikája, avagy a hőtan és a kémia kapcsolata;

Fodor Erika (Budapest, ELTE Trefort Ágoston Gyakorló Gimnázium): Mágia? Játék? Felfedezés? Tudomány?

Jarosievitz Beáta (Budapest, SEK Nemzetközi Oktatási Központ; Ady Endre Fővárosi Gyakorló Kollégium): Modern fizika – kísérlettel és multimédiával;

Szentgyörgyi Tímea (Budapest, SEK Nemzetközi Oktatási Központ): Szépséges kémia;

Härtlein Károly (Budapest, BME): Kísérletezzünk;

Köllő Zoltán (Budaörs, Illyés Gyula Gimnázium): Kísérletek hulladékból;

Nyerges Gyula (Dorog, Zsigmondy Vilmos Gimnázium): Űrkísérletek;

Roskó Farkas (Budapest, ELTE): Nagyfeszültségű kísérletek Nikola Tesla nyomán.

Az áprilisi konferenciáig a magyar csapat kialakítja programját, bemutatkozó CD-t készít, és megtervezi a magyar pavilon egységes képét.

Jó munkát, eredményes részvételt kívánunk!

Theisz György, Ujvári Sándor

Átadták az idei Rátz Tanár Úr Életműdíjakat

Október 31-én, az MTA épületének Kupolatermében átadták az idei *Rátz Tanár Úr Életműdíjakat*. Az elismeréseket 2006-ban matematikából THIRY IMRÉNÉ (Budapest) és PINTÉR FERENC (Nagykanizsa), fizikából ZSÚDEL LÁSZLÓ (Miskolc) és LANG JÁNOSNÉ (Sopron), biológiából ÁRENDÁS VERONIKA (Tata) és RÉKÁSI JÓZSEF (Pannonhalma), kémiából pedig IRLANDA DEZSŐ (Eger) és BALÁZS LÓRÁNTNÉ (Budapest) kapta meg.

Az egymillió forint jutalommal járó elismerést minden évben a középiskolai reálokztatás azon pedagógusai kapják, akik életművükkel, kiemelkedő munkásságukkal elévülhetetlen érdemeket szereztek a hazai természettudományos középiskolai képzés színvonalának emelésében. A díj évről-évre ismertebb, az idén minden korábbiánál több, 123 pályázat érkezett az ország 85 középiskolájából.

A díjat *Rátz Lászlóról* (1863–1930), a Budapesti (Fasori) Evangélikus Gimnázium legendás hírű tanáráról nevezték

el. Személyéhez számtalan tehetség műszaki és tudományos pályára állítása fűződik, éveken át a *Középiskolai Matematikai Lapok* szerkesztője volt, és jelentős részben neki köszönhető a matematikatanítás hazai reformja.

Az alapítók szándéka az évek alatt nem változott. Az *Ericsson Magyarország Kft.*, a *Graphisoft R&D Zrt.* és a *Richter Gedeon Nyrt.* által létrehozott *Alapítvány a Magyar Természettudományos Oktatásért* célja, hogy ösztönözze a hazai képzést, ezen belül támogassa a középiskolák oktatással kapcsolatos személyi feltételeinek kialakítását, és figyelemmel kísérvé az e tevékenységhez köthető változásokat. A díjazottak kiválasztásában a kiváló szaktanári munka mellett a tehetséggutatásban, a hátrányos helyzetű diákok támogatásában, illetve a tan- és szakkönyvszerkesztői, -írói munkában elért siker is szempont volt – mondta az alapítvány kuratóriumának elnöke, *Kroó Norbert* akadémikus, az MTA természettudományi alelnöke.